

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Ofiary Przepęstw](#) > [Prawa Ofiar – W Poszczęólnych Państwach](#) > 4 - Odszkodowanie

4 - Odszkodowanie

W jaki sposób można dochodzić naprawienia szkody od sprawcy (np. w czasie procesu, w drodze dochodzenia roszczenia cywilnego, w postępowaniu adhezyjnym)?

Ofiary przęstw mogą dochodzić roszczeń finansowych (np. roszczeń o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę lub uszczerbek na zdrowiu, roszczeń dotyczących pokrycia kosztów leczenia):

- wytaczając powództwo cywilne przeciwko sprawcy lub
- przystępując do postępowania karnego przeciwko oskarżonemu w charakterze powoda cywilnego.

Aby dochodzić swoich roszczeń w charakterze powoda cywilnego w postępowaniu karnym, należy złożyć oświadczenie, w którym należy określić konkretną kwotę roszczenia o odszkodowanie za szkodę powstałą w wyniku przęstwa lub zadośćuczynienie za doznaną krzywdę lub uszczerbek na zdrowiu oraz wykazać zasadność tych roszczeń (co do podstawy i kwoty odszkodowania/zadośćuczynienia). Kolejnym warunkiem jest skazanie oskarżonego za wyrządzone szkody.

Ofiara przęstwa powinna przystąpić do postępowania karnego w charakterze powoda cywilnego jak najszybciej (najlepiej w dniu złożenia zawiadomienia o popełnieniu przęstwa na policji). Po wniesieniu aktu oskarżenia do właściwego sądu oświadczenie można również zgłosić ustnie do protokołu przed właściwym prokuratorem lub złożyć na piśmie bez konieczności spełnienia jakichkolwiek wymogów formalnych. W toku rozprawy oświadczenie należy złożyć przed zakończeniem postępowania dowodowego. Najpóźniej do tej chwili należy również oszacować kwotę dochodzonego roszczenia.

Sąd zobowiązał sprawcę do wypłacenia mi odszkodowania/zadośćuczynienia. Jak mam skłonić sprawcę do wypłaty odszkodowania?

Jeżeli skazany nie wywiąże się z obowiązku wypłacenia zasądzonej sumy, wierzyciel – tj. ofiara przęstwa, na rzecz której zasądzono wypłatę odszkodowania – może wszcząć postępowanie egzekucyjne z pomocą sądu. W tym celu należy zwrócić się do właściwego sądu rejonowego z pisemnym lub ustnym wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego (*Exekutionsantrag*). Roszczenie dotyczące wypłaty odszkodowania zasądzonego na mocy prawomocnego orzeczenia sądu należy zgłosić w terminie 30 lat. Po upływie tego okresu roszczenie ulegnie przedawnieniu.

Jeżeli sąd orzeknie zajęcie składników majątku skazanego na rzecz Skarbu Państwa, ofiara przęstwa ma prawo dochodzić zaspokojenia przysługującego jej roszczenia ze składników majątku zajętych przez Skarb Państwa.

Jeżeli sprawca nie wypłaci mi odszkodowania, czy mogę uzyskać zaliczkę od Skarbu Państwa? Na jakich warunkach?

Zaliczka może zostać przyznana wyłącznie wówczas, gdy płatność nie mogła zostać zrealizowana z uwagi na odbywanie kary przez skazanego. Jest tak na przykład w sytuacji, gdy sprawca nie jest w stanie uzyskać żadnego dochodu, ponieważ odbywa karę pozbawienia wolności, lub gdy nie dysponuje żadnymi środkami finansowymi po zapłaceniu grzywny. Warunkiem otrzymania takiej zaliczki jest zasądzenie na rzecz powoda cywilnego odszkodowania z tytułu śmierci, doznania obrażeń fizycznych, poniesienia uszczerbku na zdrowiu lub poniesienia

straty finansowej na mocy prawomocnego orzeczenia sądu. W niektórych przypadkach możliwość wypłacenia zaliczki jest wykluczona (np. w sytuacji, w której ofierze przysługuje prawo do pobierania innych płatności ze Skarbu Państwa, lub w sytuacji, gdy ofiara doznała obrażeń wskutek udziału w bójce lub w rezultacie rażącego niedbalstwa).

Wniosek o wypłatę zaliczki należy wnieść do właściwego sądu orzekającego w sprawach karnych.

Czy mam prawo do odszkodowania od państwa?

Ofiary przestępstw mogą otrzymać kompensatę od Skarbu Państwa, jeżeli:

- straciły możliwość wykonywania zawodu z powodu choroby lub konieczności podjęcia leczenia w następstwie przestępstwa itp., co w konsekwencji przełożyło się na obniżenie poziomu uzyskiwanego przez nie dochodu;
- musiały poddać się psychoterapii, wziąć udział w interwencji przeprowadzanej w sytuacji kryzysowej lub poddać się innej formie leczenia, aby poprawić stan swojego zdrowia;
- musiały poddać się leczeniu ortopedycznemu;
- doszło do uszkodzenia ich okularów lub protezy dentystycznej;
- musiały poddać się rehabilitacji;
- wymagają opieki (w takim przypadku dopuszcza się możliwość wypłacania świadczenia opiekuńczego);
- są niewidome (w takim przypadku dopuszcza się możliwość wypłacania świadczenia na rzecz osób niewidomych).

Od 31 maja 2009 r. ofiary przestępstw, które doznały poważnych obrażeń fizycznych, mogą otrzymać kompensatę z tytułu doznanej krzywdy w formie płatności ryczałtowej.

Żyjące osoby pozostające na utrzymaniu ofiar przestępstw otrzymują:

- odszkodowanie z tytułu utraconych świadczeń alimentacyjnych (jeżeli ofiara przestępstwa zmarła, a jej małżonek lub dzieci stracili wsparcie finansowe niezbędne do pokrycia ich kosztów utrzymania);
- opiekę terapeutyczną (np. fizjoterapię) i ortopedyczną;
- pokrycie kosztów pogrzebu do określonej kwoty maksymalnej.

Czy przysługuje mi odszkodowanie, jeżeli sprawca nie został skazany?

Jeżeli sprawca nie został skazany, ofiarę kieruje się do sądów orzekających w sprawach cywilnych, przed które będzie mogła wytoczyć powództwo odszkodowawcze.

Czy mam prawo do uzyskania doraźnej płatności w czasie oczekiwania na orzeczenie w sprawie odszkodowania?

Nie.

■ Ostatnia aktualizacja: 02/07/2025

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.